
INFORMACE O CIZÍCH ARMÁDÁCH

OBRANA ŘEK

(Podle amerických názorů)

Gard. plukovník N. Čučkalov

Je známo, že americká a anglická vojska nezískala v druhé světové válce valné bojové zkušenosti.

Anglo-američtí imperialisté, přejíce si co možná největšího vyčerpání a oslabení Sovětského svazu v minulé válce, vytrvale sabotovali zřízení druhé fronty v Evropě. Teprve v červnu 1944 provedli vylodění vojsk ve Francii, kdy již bylo zřejmé, že Sovětský svaz samostatně skoncuje s nacistickým Německem a s jeho satelity. Při tom vyloděná anglo-americká vojska měla před sebou jen nevýznamné síly protivníka. Články o otázce obrany řek, uveřejněné v americkém periodickém vojenském tisku, zakládají se hlavně na souhrnu zkušeností hitlerovských vojsk o obraně řek.

Jeden z těchto článků byl uveřejněn v únorovém čísle amerického vojenského časopisu „Military Review“ z r. 1950. Jeho autor, profesor učiliště důstojníků generálního štábu, plukovník americké armády Ch. Dullen nepochybně tlumočí oficiální názory existující v této otázce v americké armádě.

Dullen píše: „V souvislosti s tím, že koncepce budoucí války klade velký důraz na rozptýlené bojové sestavy a obranu širokých oblastí minimálním množstvím vojsk, vzrůstá význam obrany nebrodných řek. Jejich úloha jako přírodních překážek se zvětší přímo úměrně k umění obránce.“

V americkém vojenském tisku se má za to, že v současných podmínkách, nehledě na velké vybavení jednotek nejnovější technikou, počítaje v to i přepravní prostředky, široké a nebrodné řeky jsou vážnou překážkou pro bojovou činnost pozemních vojsk. Řeky zvětšují sílu obrany a ztěžují ofenzivu. Dovolují obráncům daleko menšími silami bránit širokou frontu a na vrub toho dovolují vytvořit silné zálohy k provedení účinných protiútoků proti přepravivším se jednotkám nepřítele. Řeka se snadno postřeluje ze všech druhů zbraní což dává obráncům možnost způsobit velké ztráty protivníkovi v okamžiku přechodu. Řeky zbavují útočníka svobody manévru, zvláště manévru zálohami, dotud, pokud není dobyto předmostí dostatečných rozměrů.

Přepravní prostředky omezují množství vojsk, zasazovaných do boje, prostředků zesílení prvních sledů a přepravu všeho potřebného k úspěšnému vedení boje. První sledy, získavše předmostí, nejsou v soudobých podmínkách boje, schopny upevnit dobité předmostí, nedostanou-li včas na druhý břeh tanky, dělostřelectvo a zálohy.

Řeky připoutávají útočící vojska k určitým úsekům násilného přechodu a tím mnohem zvětšují zranitelnost útočících a dovolují obránci soustřeďovat svou palbu na úseky a směry, kde se přepravují hlavní síly vojsk protivníka, a na ty cíle, které jsou nejzranitelnější. Takovými cíli pro všechny druhy zbraní a především pro dělostřelectvo pro přímou střelbu jsou vojska, která se přepravují na člunech a prámech. V Polním řádu americké armády (Boj spojených druhů vojsk) se poukazuje na to, že na březích řek mohou vojska buďto organisovat posícní obranu nebo vést „obranně útočnou“ činnost.

Posícní obrana doporučuje se užívat v těch případech, kdy je dostatek sil a prostředků a nepřítel nemá možnost obejít bráněná postavení a je nucen k násilnému přechodu přes řeku.

Posícní obrana na březích řek se organisuje stejně jako v obvyklých podmínkách. Pěší divise, říká ve svém článku Dullen, dostává k obraně pásmo (postavení) široké 10 až 15 km

a hluboké 6 až 8 km. Úsek obrany pěšího pluku prvního sledu divise v tom případě bude 5 až 7,5 km široký a asi 3 km hluboký. Pásmo obrany (postavení) pěší divise se skládá z hlavního postavení (pásmo odporu), hlubokého 3 km, z prostorů rozmístění záloh a dělostřeleckých postavení divise. V hranicích těchto prostorů, asi 4 až 6 km od předního okraje hlavního postavení (pásmo odporu), vybudují se týlová (záložní) postavení divise, hluboká asi 2 km.

Přední okraj hlavního postavení (pásmo odporu) probíhá na samém břehu řeky (schéma A).

Bojová sestava pěší divise se skládá ze dvou sledů. V prvním sledu jsou dva pěší pluky, v druhém jeden pěší pluk (záloha divise). Ve dvou sledech mají bojovou sestavu také pluk, prapor a rota.

Zvláštní pozornost se při organizaci obrany věnuje systému palby. Palba pěších zbraní spojená s dělostřeleckou a minometnou palbou jsou základem obrany. Systém palby se organizuje tak, aby bylo postřelováno řečiště i hladina řeky.

Lehké a těžké kulomety se posunují na přední okraj hlavního postavení a jen bezvýznamná část jich zůstává v hloubce.

Dělostřelectvo a minomety dostávají následující úkoly:

- podporu bojového zajištění;
- boj s nepřátelským dělostřelectvem;
- dělostřeleckou protipřípravu;
- zabezpečení odchodu jednotek záštitou s protějšího břehu;
- zamezení společně s palebnými prostředky pěchoty přepravy nepřítele;
- účast v protitankové obraně;
- podporu protiútoků záloh.

Praporeční a rotní minomety zůstávají v bojových sestavách svých jednotek. Plukovní minomety se posunují blíž k přednímu okraji hlavního postavení. Dělostřelecké prostředky se zasazují do boje postupně. Největší část začíná palbu teprve potom, když se vyjasní, kde je hlavní prostor přepravy nepřítele. Zpravidla se doporučuje zaměřit hlavní sílu palby dělostřelectva na tankové prostředky protivníka.

V americkém vojenském tisku se podtrhuje, že obranu na řece jsou schopny udržet jen ty jednotky, které mají silnou pohyblivou zálohu.

V praporu se doporučuje mít v záloze nejméně rotu, v pluku prapor. Považuje se za účelné umístit zálohy blíž k místu možné přepravy protivníka a v oblastech, které mají dobré, speciálně připravené cesty směrem k řece, při určení nutného množství automobilních dopravních prostředků k zvýšení pohyblivosti.

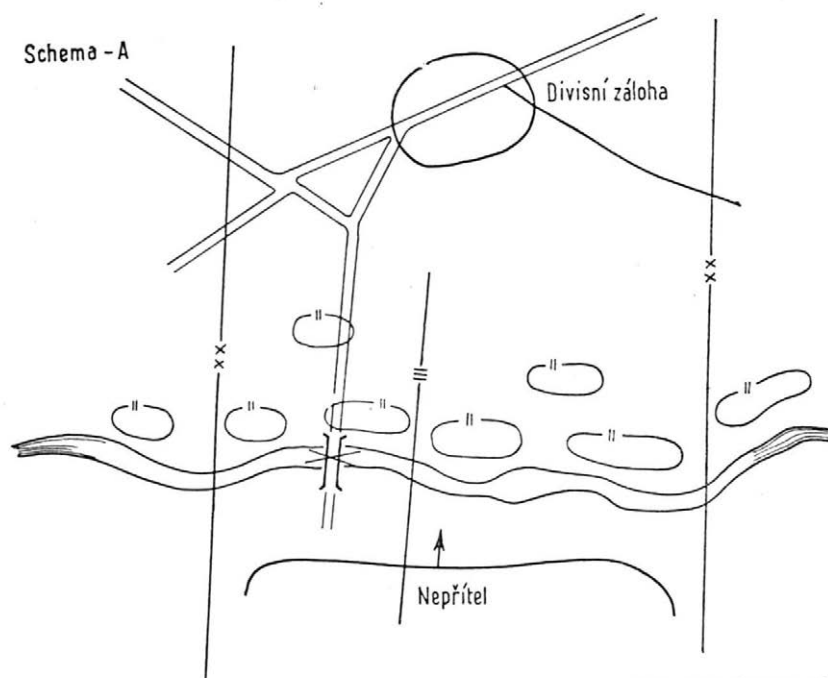
Protiútok zálohami se pokládá za rozhodující období boje a překvapení je jednou z nejdůležitějších podmínek jeho úspěchu. Plukovní zálohy se použije v okamžiku, kdy protivník, který se přepravil přes řeku, nestačil ještě se uspořádat a upevnit na dobytém předmostí. Doporučuje se vést úder na křídlo v součinnosti s tanky a jednotkami bránícími se na předním kraji hlavního postavení. Protiútok je podporován palbou divisního dělostřelectva.

Tankový prapor divise se umísťuje tak, aby byl schopen účastnit se protiútoků společně s plukovními zálohami.

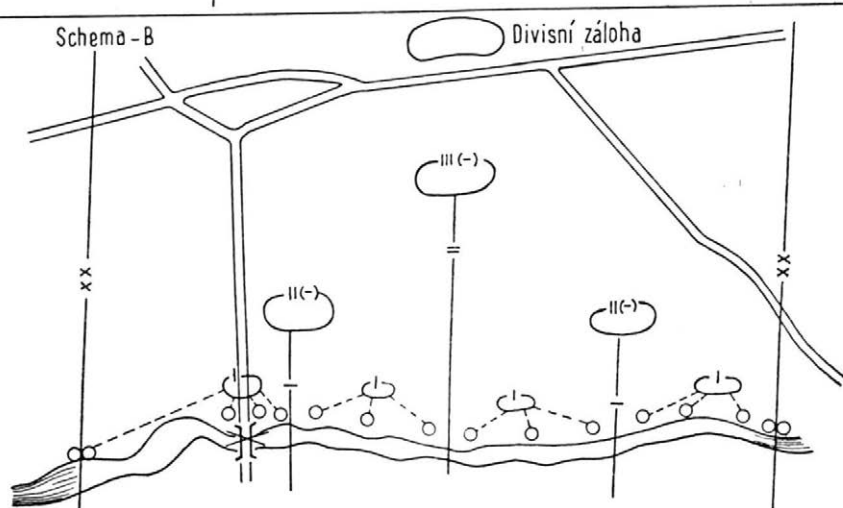
Při obraně řeky může se pěšímu pluku přidělit asi jedna ženijní rota k plnění různých úkolů, zvláště

- k zjištění možných úseků bojového přechodu řeky nepřítelem;
- k zničení člunů, mostů a místních prostředků, které jsou po ruce a jichž může protivník využít k organizaci přechodu;
- k zaminování příčhodů k řece vhodných k nalodění nepřítele a výstupů na břeh v pravděpodobných místech jeho vylodění;
- k přípravě plovoucích min a zápalných lodí a k udržování jich v pohotovosti v horním toku řeky;

Schema - A

Schema - B

Legenda:

- zajištění družstva
- I rota
- II(-) prapor bez dvou rot

- II prapor
- III(-) pluk bez dvou praporů

- I — rozhraní mezi rotami
- II — — — — — mezi prapory
- III — — — — — mezi pluky
- xx — — — — — mezi divisemi

- k osvětlení inundančních prostorů a hladiny řeky v noci;
- k vybavení průzkumných a krycích jednotek přepravními prostředky na protějším břehu.

Nedovoluje-li situace a stav sil vytvořit posícní obranu, doporučují americké řády vést obranně útočnou činnost (schema B). Tento druh obrany, píše Dullen, má ty charakteristické zvláštnosti, že součásti, útvary i vyšší jednotky dostávají k obraně širší frontu než v normálních podmínkách. Obránce se uskupuje v takové bojové sestavě, při níž hlavní síly jsou v záloze (v druhém sledu).

Bezprostřední břeh řeky se doporučuje bránit malými silami a někdy jen bojovým zajištěním. Zálohy (druhé sledy) se umísťují proti pravděpodobným přepravištím a jsou v stále pohotovosti k provedení protiútoků. Jednotkám, bránícím se u břehu řeky, klade se za úkol donutit protivníka zasadit všechny palebné prostředky, určit úseky přeprav hlavních sil nepřítele a nedovolit jeho jednotkám, které se přepravily, upevnit se na protějším břehu.

Při „obraně útočné“ činnosti se doporučuje část polního dělostřelectva přidělit jednotkám (součástem) bránícím se přímo na břehu. Hlavní masa polního dělostřelectva se umísťuje v hloubce a je pohotova podporovat protiútok zálohy (druhého sledu). Palebná postavení tohoto dělostřelectva se doporučuje vyhledávat tak, aby bylo možno soustředit palbu na nejdůležitější úseky přeprav nepřítele.

Má se za to, že „obraně útočná činnost“ je výhodná, neboť dává možnost maximálně setřít silami a prostředky.

Zvolená bojová sestava chrání hlavní síly obránce před přílišnými ztrátami působenými hromadnou dělostřeleckou a minometnou palbou, která neodvratně předchází před každým násilným přechodem řeky, a rozptýlení vojsk snižuje účinek nepřátelského letectva.

Je nutno vytvořit podmínky pro organizaci silných pohyblivých skupin a pro jejich použití ve vhodný okamžik proti hlavním silám nepřítele na libovolném směru.

Za nedostatek „obraně útočné“ činnosti pokládají Američané:

- slabé nasycení obrany živou silou a palebnými prostředky prostoru přímo na břehu řeky;
- větší možnosti získání předmostí nepřítelem;
- těžkosti v organizaci součinnosti a ve velení vojskům.

Bez ohledu na to, zda je na břehu organizována posícní obrana nebo zda se vede „obraně útočná“ činnost, americké řády předepisují, aby na protějším břehu byly zanechávány krycí jednotky.

Úkoly těchto krycích jednotek jsou: udržovat nepřetržitý dotyk s nepřítelem, zadržet jeho postup a zjišťovat místa soustředění a místa přeprav hlavních sil nepřítele.

Jestliže již tyto krycí jednotky nejsou s to zadržet tlak přesily nepřítele, ustanovení amerických řádů doporučují opustit zaujatá předmostí s dovolením nadřízeného velitele a ustoupit na hlavní obranné postavení.

(Vojenný vestník, č. 15/1950)

